

Missatge per a la 57a Jornada Mundial de les Comunicacions Socials

Aquest diumenge 21 de maig, Solemnitat de l'Ascensió del Senyor, se celebra la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials sota el lema «parlar amb el cor». El Missatge del Papa Francesc ens convida a comunicar cordialment. Oferim el text íntegre en català.

25/05/2023

MISSATGE DEL SANT PARE FRANCESC

PER A LA 57a JORNADA MUNDIAL
DE LES COMUNICACIONS SOCIALS

***Parlar amb el cor, en la veritat i
en l'amor (Ef 4, 15)***

Benvolguts germans i benvolgudes
germanes,

Després d'haver reflexionat, en anys
anteriors, sobre els verbs “anar”,
“veure” i “escoltar” com a condicions
per a una bona comunicació, en
aquest Missatge per a la LVII Jornada
Mundial de les Comunicacions
Socials em voldria centrar en “parlar
amb el cor”. És el cor el que ens ha
mogut a anar, veure i escoltar; i és el
cor el que ens mou a una
comunicació oberta i acollidora.
Després d'haver-nos exercitat en
l'escolta —que requereix espera i
paciència, així com la renúncia a

afirmar amb prejudicis el nostre punt de vista—, podem entrar en la dinàmica del diàleg i l'intercanvi, que és, precisament, la de *comunicar cordialment*. Després d'escoltar l'altre amb cor pur, aconseguirem parlar «en la veritat i en l'amor» (cf. *Ef* 4, 15). No hem de tenir por de proclamar la veritat, encara que de vegades sigui incòmoda, sinó de fer-ho sense caritat, sense cor. Perquè «el programa del cristià —com va escriure Benet XV— és un “cor que veu”».[1] Un cor que, amb el seu batec, revela la veritat del nostre ésser, i que per això l'hem d'escoltar. Això porta qui escolta a sintonitzar-se en la mateixa longitud d'ona, fins al punt que en el cor d'un mateix s'arriba a sentir el batec de l'altre. Llavors es fa possible el miracle de la trobada, que permet que ens mirem els uns als altres amb compassió, acollint amb respecte les fragilitats de cadascú, en lloc de jutjar pel que

diuen els altres i sembrar discòrdia i divisions.

Jesús ens recorda que cada arbre es reconeix pel seu fruit (cf. *Lc 6, 44*), i adverteix que «l'home bo, del bon tresor del seu cor, en treu la bondat, i l'home dolent, del seu tresor dolent, en treu el mal. Perquè del que sobreïx del cor, en parla la boca» (v. 45). Per això, per poder comunicar «en la veritat i en l'amor» cal purificar el cor. Només escoltant i parlant amb un cor pur podem veure-hi més enllà de les aparences i superar els sorolls confusos que, també en el camp de la informació, no ens ajuden a discernir en la complexitat del món en què vivim. La crida a parlar amb el cor interpel·la radicalment el nostre temps, tan propens a la indiferència i a la indignació, de vegades sobre la base de la desinformació, que falsifica i instrumentalitza la veritat.

Comunicar cordialment

Comunicar cordialment vol dir que qui ens llegeix o ens escolta capta la nostra participació en les alegries i les pors, en les esperances i en els sofriments de les dones i els homes del nostre temps. Qui parla així vol bé a l'altre, perquè es preocupa per ell i custodia la seva llibertat sense violar-la. Podem veure aquest estil en el misteriós Pelegrí que dialoga amb els deixebles que van cap a Emaús després de la tragèdia consumada al Gòlgota. Jesús ressuscitat els parla amb el cor, acompanyant amb respecte el camí del seu dolor, proposant-se i no imposant-se, obrint-los la ment amb amor a la comprensió del sentit profund del que ha passat. De fet, ells poden exclamar amb alegria que el cor els cremava al pit mentre Ell conversava amb ells al llarg del camí i els explicava les Escripures (cf. *Lc* 24, 32).

En un període històric marcat per polaritzacions i contraposicions —de les quals, lamentablement, la comunitat eclesial no és immune—, el compromís per una comunicació “amb el cor i amb els braços oberts” no concerneix exclusivament els professionals de la informació, sinó que és responsabilitat de cadascú. Tots estem cridats a buscar i a dir la veritat, i a fer-ho amb caritat. Als cristians, en especial, se’ns exhorta contínuament a guardar la llengua del mal (cf. *Sl* 34, 14), ja que, com ensenya l’Escriptura, amb la llengua podem beneir el Senyor i maleir els homes creats a semblança de Déu (cf. *Jm* 3, 9). De la nostra boca no n’haurien de sortir paraules dolentes, sinó més aviat paraules bones «que serveixin per a edificar els altres en allò que convingui i faci bé als qui l’escolten» (*Ef* 4, 29).

De vegades, el fet de parlar amablement obre una bretxa fins i

tot als cors més endurits. Tenim prova d'això en la literatura. Penso en aquella pàgina memorable del capítol XXI d'*Els promesos*, en què Lucía parla amb el cor a l'Innominat fins que aquest, desarmat i turmentat per una benèfica crisi interior, cedeix a la força gentil de l'amor. Ho experimentem en la convivència cívica, en què l'amabilitat no és només una qüestió de bones maneres, sinó un veritable antídoto contra la crueltat que, lamentablement, pot enverinar els cors i intoxicar les relacions. La necessitem en l'àmbit dels mitjans perquè la comunicació no fomenti el rancor que exaspera, que genera ràbia i que porta a l'enfrontament, sinó que ajudi les persones a reflexionar amb calma, a desxifrar, amb esperit crític i sempre respectuós, la realitat en què viuen.

La comunicació de cor a cor: “n’hi ha prou amb estimar bé per dir bé”

Un dels exemples més lluminosos i, encara avui, fascinants de “parlar amb el cor” està representat en sant Francesc de Sales, doctor de l'Església, a qui fa poc he dedicat la Carta apostòlica *Totum amoris est*, amb motiu dels 400 anys de la seva mort. Juntament amb aquest important aniversari, en aquesta circumstància me n'agrada recordar un altre que se celebra aquest any 2023: el centenari de la seva proclamació com a patró dels periodistes catòlics per part de Pius XI amb l'Encíclica *Rerum omnium perturbationem*. Intel·lecte brillant, escriptor fecund, teòleg de gran profunditat, Francesc de Sales va ser bisbe de Ginebra a l'inici del segle xvii, en anys difícils, marcats per disputes enceses amb els calvinistes. La seva actitud plàcida, la seva

humanitat, la seva disposició a dialogar pacientment amb tothom, especialment amb qui el contradeia, el van convertir en un testimoni extraordinari de l'amor misericordiós de Déu. D'ell es podia dir que «les paraules gentils multipliquen els amics, una llengua afable afavoreix les bones relacions» (Si 6, 5). Fora d'això, una de les seves afirmacions més cèlebres, «el cor parla al cor», ha inspirat generacions de fidels, entre els quals hi ha sant John Henry Newman, que la va triar com a lema, *Cor ad cor loquitur*. «N'hi ha prou amb estimar bé per dir bé» era una de les seves conviccions. Això demostra que per a ell la comunicació no s'havia de reduir mai a un artifici —a una estratègia de màrqueting, diríem avui—, sinó que havia de ser el reflex de l'ànim, la superfície visible d'un nucli d'amor invisible als ulls. Per a sant Francesc de Sales, precisament «al

cor i per mitjà del cor és on es realitza aquest subtil i intens procés unitari en virtut del qual l'home reconeix Déu».[2] “Estimant bé”, sant Francesc es va aconseguir comunicar amb el sordmut Martino, fent-se'n amic; per això és recordat com el protector de les persones amb discapacitats comunicatives.

A partir d'aquest “criteri de l'amor”, i a través dels seus escrits i del testimoni de la seva vida, el sant bisbe de Ginebra ens recorda que “som el que comuniquem”. Una lliçó que avui va contracorrent, en un temps en què, com experimentem sobretot a les xarxes socials, la comunicació sovint s'instrumentalitza, perquè el món ens vegi com voldríem ser i no com som. Sant Francesc de Sales va repartir moltes còpies dels seus escrits a la comunitat ginebrina. Aquesta intuïció “periodística” li va valer una fama que va superar

ràpidament el perímetre de la seva diòcesi i que encara perdura avui dia. Els seus escrits, va observar sant Pau VI, susciten una lectura «summament agradable, instructiva, estimulant».[3] Si veiem el panorama de la comunicació actual, no són precisament aquestes característiques les que hauria de tenir un article, un reportatge, un servei radiotelevisiu o un post a les xarxes socials? Que els professionals de la comunicació se sentin inspirats per aquest sant de la tendresa, buscant i explicant la veritat amb valor i llibertat, però rebutjant la temptació de fer servir expressions cridaneres i agressives.

Parlar amb el cor en el procés sinodal

Com he pogut subratllar, «també a l'Església hi ha molta necessitat d'escoltar i d'escoltar-nos. És el do més preciós i generatiu que ens

podem oferir els uns als altres».[4]
D'una escolta sense prejudicis, atenta i disponible, neix un parlar conforme a l'estil de Déu, que es nodreix de proximitat, compassió i tendresa. A l'Església necessitem urgentment una comunicació que encengui els cors, que sigui bàlsam sobre les ferides i que il·lumini el camí dels germans i de les germanes. Somio amb una comunicació eclesial que sàpiga deixar-se guiar per l'Esperit Sant, amable i, alhora, profètica; que sàpiga trobar noves formes i modalitats per a l'anunci meravellós que està cridada a donar en el tercer mil·lenni. Una comunicació que posi al centre la relació amb Déu i amb l'altre, especialment amb el més necessitat, i que sàpiga encendre el foc de la fe en comptes de preservar les cendres d'una identitat autoreferencial. Una comunicació les bases de la qual siguin la humilitat en l'acte d'escoltar i la *parresia* en

l'acte de parlar; que no separi mai la veritat de la caritat.

Desarmar els ànims promovent un llenguatge de pau

«La llengua dolça pot trencar un os», diu el llibre dels Proverbis (25, 15). Parlar amb el cor és avui molt necessari per promoure una cultura de pau on hi ha guerra; per obrir camins que permetin el diàleg i la reconciliació allà on l'odi i l'enemistat causen estralls. En el context dramàtic del conflicte global que estem vivint, és urgent afirmar una comunicació no hostil. Hem de vèncer «el costum de desqualificar ràpidament l'adversari, aplicant-li epítets humiliants, en lloc d'enfrontar un diàleg obert i respectuós».[5] Necessitem comunicadors disposats a dialogar, compromesos a afavorir un desarmament integral i que s'esforcin per desmantellar la psicosi

bèl·lica que nia als nostres cors; com exhortava profèticament sant Joan XXIII a l'Encíclica *Pacem in terris*, «la pau veritable només es pot assentar damunt la confiança recíproca» (núm. 113). Una confiança que no necessita comunicadors abstrets, sinó audaços i creatius, disposats a arriscar-se per trobar un terreny comú on trobar-se. Com fa seixanta anys, vivim una hora fosca en què la humanitat tem una escalada bèl·lica que s'ha de frenar com més aviat millor, també en l'àmbit comunicatiu. Un es queda horroritzat quan escolta amb quina facilitat es pronuncien paraules que clamen per la destrucció de pobles i territoris. Paraules que, desgraciadament, es converteixen sovint en accions bèl·liques de violència cruel. Vet aquí per què s'ha de rebutjar tota retòrica bel·licista, així com qualsevol forma de propaganda que manipuli la veritat i la desfiguri per raons ideològiques.

S'ha de promoure, en canvi, a tots els nivells, una comunicació que ajudi a crear les condicions per resoldre les controvèrsies entre els pobles.

Com a cristians, sabem que és precisament la conversió del cor la que decideix el destí de la pau, ja que el virus de la guerra procedeix de l'interior del cor humà.[6] Del cor brollen les paraules capaces de dissipar les ombres d'un món tancat i dividit, per edificar una civilització millor que la que hem rebut. És un esforç que se'ns demana a cadascun de nosaltres, però que apel·la especialment al sentit de responsabilitat dels operadors de la comunicació, a fi que desenvolupin la seva professió com una missió.

Que el Senyor Jesús, Paraula pura que sorgeix del cor del Pare, ens ajudi a fer la nostra comunicació lliure, neta i cordial.

Que el Senyor Jesús, Paraula que es va fer carn, ens ajudi a escoltar el batec dels cors per redescobrir-nos germans i germanes i desarmar l'hostilitat que ens divideix.

Que el Senyor Jesús, Paraula de veritat i d'amor, ens ajudi a dir la veritat en la caritat, per sentir-nos custodis els uns dels altres.

Roma, Sant Joan del Laterà, 24 de gener de 2023, memòria de sant Francesc de Sales.

Francesc

.....

[1] Carta encíclica *Deus caritas est*, núm. 31.

[2] Carta apostòlica *Totum amoris est* (28 de desembre del 2022).

[3] Epístola apostòlica Sabaudiae gemma, amb motiu del IV Centenari del naixement de sant Francesc de Sales, doctor de l'Església (29 de gener del 1967).

[4] Missatge per a la LVI Jornada Mundial de les Comunicacions Socials (24 de gener del 2022).

[5] Carta encíclica Fratelli tutti (3 d'octubre del 2020), núm. 201.

[6] Cf. Missatge per a la 56a Jornada Mundial de la Paz (1 de gener del 2023).

.....

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-es/article/missatge-per-a-la-57a-jornada-mundial-de-les-comunicacions-socials/> (21/03/2026)